

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ไฟฟ้าเป็นพลังงานสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในปี 2548 ประเทศไทยซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเอกชนทั้งในประเทศและนอกประเทศเป็นมูลค่าถึง 142,882.94 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการซื้อไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 13,424.41 ล้านบาท และมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (<http://prinfo.egat.co.th>: Online)

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่จัดหาไฟฟ้าเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของการใช้ไฟฟ้าภายในประเทศ ปัจจุบันมีกำลังการผลิตในระบบรวมทั้งสิ้น 27,788.5 เมกะวัตต์ โดยจำแนกตามประเภทของโรงไฟฟ้าได้ดังนี้ คือ โรงไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydro Power Plant) จำนวน 3,764.2 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 13.6) โรงไฟฟ้าพลังความร้อน (Thermal Power Plant) จำนวน 9,666.6 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 34.8) โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม (Combined Cycle Power Plant) จำนวน 12,806.0 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 46.0) โรงไฟฟ้ากังหันแก๊สและดีเซล (Gas Turbine and Diesel Power Plant) จำนวน 972.4 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 3.5) พลังงานทดแทน (Renewable Energy) จำนวน 279.3 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 1.0) และสายส่งเชื่อมโยง ไทย-มาเลเซีย จำนวน 300.0 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 1.1) จากข้อมูลข้างต้น สามารถจำแนกเป็นกำลังการผลิตโดย กฟผ. จำนวน 15,794.6 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 56.8) รับซื้อจากภาคเอกชนและประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 11,933.9 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 43.2) (เอกสารประกอบการสัมมนา การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศ พ.ศ.2550-2564, 2550)

โรงไฟฟ้าราชบุรี ก่อตั้งขึ้นโดยการริเริ่มของ กฟผ. ในปี 2536 เนื่องจากความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศในขณะนั้นมีอัตราการเติบโตสูงร้อยละ 12 ต่อปี กอปรกับการบีโตรเลียยมแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) มีความพร้อมในการจัดหาเชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติจากประเทศพม่าให้กับ กฟผ. ซึ่งเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเรื่องการระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรี จึงทำให้บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้รับโอน โรงไฟฟ้าและทรัพย์สินอื่นๆ ทั้งหมดของโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรีจาก กฟผ. โดยบริษัทฯ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543 จนกระทั่งปัจจุบัน โรงไฟฟ้าราชบุรี เป็นโรงไฟฟ้าเอกชนที่มีกำลังการผลิตสูงที่สุดในประเทศไทย ทำหน้าที่ผลิตกระแสไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งให้แก่ กฟผ. แต่เพียงรายเดียว มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 3,645 เมกะวัตต์ ประกอบด้วยโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม จำนวน 3 ชุด กำลังการผลิตชุดละ 725 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าพลังความร้อน จำนวน 2 ชุด กำลังการผลิต ชุดละ 735 เมกะวัตต์ ในปี 2548 พบว่า 30% ของไฟฟ้าในประเทศที่ กฟผ. รับซื้อจากภาคเอกชนและประเทศเพื่อนบ้านมาจากโรงไฟฟ้าราชบุรี (<http://prinfo.egat.co.th:Online>)

สถานที่ตั้งโรงไฟฟ้าราชบุรี กฟผ. ได้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่โดยเปรียบเทียบลักษณะทางวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ เช่น ด้านระบบสายส่งไฟฟ้าแรงสูง แนวท่อเชื้อเพลิง แหล่งน้ำสำหรับใช้ในกระบวนการผลิต ผลกระทบด้านคุณภาพอากาศ ทรัพยากรสัตว์น้ำ ปริมาณการใช้น้ำของชุมชน ลักษณะการใช้ที่ดินของชุมชน เป็นต้น อีกทั้งนโยบายของรัฐบาลขณะนั้นได้กำหนดให้จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยจะพัฒนาให้เป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรมเพื่อเป็นประตูสู่ภาคใต้ ซึ่งจากการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น พบว่า พื้นที่ในตำบลพิบูลทอง มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรีมากที่สุด โดยโรงไฟฟ้าราชบุรีตั้งอยู่บนพื้นที่ 2,158 ไร่ ในเขตพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอโพธาราม และอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ควบคู่ไปกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่ทางราชการกำหนด การปฏิบัติตามข้อกำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ คุณค่าต่อการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต โดยว่าจ้างฝ่ายสิ่งแวดล้อม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งจัดส่งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดราชบุรีเป็นประจำทุก 6 เดือน โดยกำหนดมาตรการการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เช่น มาตรการด้านคุณภาพอากาศ มาตรการด้านคุณภาพน้ำ มาตรการด้านเสียง มาตรการด้านสภาพความร้อน มาตรการด้านการกำจัดกากของเสีย มาตรการด้านความปลอดภัย มาตรการการติดตามและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 เข้ามาใช้ในโรงไฟฟ้าราชบุรี ตั้งแต่เดือน เมษายน 2545 เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีความเป็นสากลและเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ชุมชนรอบโรงไฟฟ้ามากยิ่งขึ้น จนกระทั่งได้รับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 (รายงานสิ่งแวดล้อมประจำปี 2548 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด, 2548) ซึ่งชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ประกอบไปด้วยประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีจำนวน 8 ตำบล ได้แก่ ต.แพงพวย ต.บ้านไร่

ค.สามเรือน ค.ท่าราบ ค.บางป่า ค.พิบูลทอง ค.คอนทราย และ ค.บ้านสิงห์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 59,178 คน รายละเอียดดังแสดง ในตารางที่ 1.1 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เช่น ทำสวนผัก สวนผลไม้ ทำนา เลี้ยงกุ้งก้ามกราม เลี้ยงปลา ตลอดจนรับจ้างทำงานในอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในเขตจังหวัดราชบุรี เช่น อุตสาหกรรมเซรามิกซ์และเครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมซีเมนต์และคอนกรีต อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมพลาสติก และอุตสาหกรรมไฟฟ้า เป็นต้น (<http://202.129.44.75/provis/main/index.php:Online>)

ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ในเชิงปริมาณ

ตำบล	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		รวม (คน)
			ชาย(คน)	หญิง(คน)	
แพงพวย	29.97	1,831	4,145	4,021	8,166
บ้านไร่	19.82	3,105	8,065	8,112	16,177
สามเรือน	15.00	946	2,449	2,490	4,939
ท่าราบ	26.05	818	1,925	1,996	3,921
บางป่า	19.12	1,131	2,901	3,014	5,915
พิบูลทอง	18.80	972	2,294	2,690	4,984
คอนทราย	12.90	1,528	1,419	1,168	2,587
บ้านสิงห์	29.97	2,457	6,283	6,206	12,489
				รวมทั้งสิ้น	59,178

อย่างไรก็ตาม จากการติดตามการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนท้องถิ่นและสื่อมวลชนส่วนกลาง พบว่า มีกลุ่มคนบางกลุ่มใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือโจมตีโรงไฟฟ้าราชบุรี เพื่อหวังผลประโยชน์ (www.hctvthailand.com:Online) ด้วยเหตุนี้ จึงเล็งเห็นถึงปัญหาและมีความต้องการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด สามารถนำไปวางแผนนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนหรือก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี อย่างเหมาะสมที่สุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความคิดเห็นของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ในปัจจุบัน
2. ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจะช่วยป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้วางแผนนโยบายการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เพื่อสนับสนุนหรือก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชนอย่างเหมาะสมที่สุดต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความสนใจ และการยอมรับ ตลอดจนการเข้าถึง อารมณ์ ความรู้สึกของประชาชน ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม แล้วนำไปสู่การตัดสินใจแสดงความคิดเห็นออกมาในลักษณะที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ประกอบด้วย 8 ตำบล ได้แก่ ต.แพงพวย ต.บ้านไร่ ต.สามเรือน ต.ท่าราบ ต.บางป่า ต.พิศุลทอง ต.คอนทราย และ ต.บ้านสิงห์

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ด้วย (<http://wbc.msu.ac.th>: Online)

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว มีผลดีต่อคุณภาพชีวิต คือ รู้จักปกป้องไม่ให้เกิดปัญหามลพิษต่อการดำรงชีวิต (<http://ebook.nfe.go.th>: Online)

บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด หมายถึง บริษัทฯ ในเครือของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจด้านผลิตไฟฟ้า โดยการซื้อโรงไฟฟ้าและทรัพย์สินอื่น ๆ ทั้งหมดของโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรี (ยกเว้น สถานีไฟฟ้าแรงสูง) จาก การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอโพธาราม และอำเภอดำเนินสะดวก บนพื้นที่ 2,158 ไร่

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สภาพการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของข่าวสารข้อมูลจากการนำเสนอของสื่อต่าง ๆ

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) on its back. Above the lamp are five rays of light. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHANG MAI UNIVERSITY 1964'. The Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' is written along the top inner edge of the circle, and '1964' is at the bottom.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University.
All rights reserved